Ωριμότητα και πάθος
Παντελή Χορν: *Φλαντρώ*, θέατρο «Αθηνών»

Ο εν πολλοίς παραγνωρισμένος από τους σύγχρονους Παντελής Χορν παρουσιάστηκε εφέτος με δύο έργα του. Λίγους μήνες νωρίτερα από το Εθνικό Θέατρο με τον *Σέντζα* και πιο πρόσφατα από το θέατρο «Αθηνών» με τη *Φλαντρώ*. Είναι σύμπτωση που και τα δύο έργα παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά μαζί το 1925 — η πρεμιέρα του Βεάκη στο πρώτο προηγήθηκε χωρίζεται σαράντα ημέρες από την πρεμιέρα της Κοτοπούλη στο δεύτερο. Δεν είναι όμως σύμπτωση που οι σύγχρονοι θίασοι αναζητούν στους παλιούς συγγραφείς έργα ανθεκτικά και με σύγχρονες αναφορές.

Η Φλαντρώ, αστικό δράμα με ενδιαφέρουσες ψυχολογικές κλιμακώσεις και προεκτάσεις, εξαρχής προσέκρουσε στους κώδικες του αθηναϊκού συντηρητισμού και στα οικογενειακά θέσφατα και στα ερωτικά στερεότυπα: ήταν αδιανόητο μια ώριμη γυναίκα να νιώσει το ερωτικό πάθος για έναν νέο άνδρα, πολλώ δε μάλλον όταν με τον ίδιο άνδρα ήταν ερωτευμένη και η κόρη της. Με μάλλον βέβαια τα ίχνη της φροϋδικής πρόσληψης, ο Χορν βρίσκει εύφορο έδαφος να στηλιτεύσει τη μικροαστική ιδεολογία στην πιο ζωτική πηγή της: στη σεξουαλική συμπεριφορά των μελών μιας οικογένειας.

Τολμηρός για την εποχή του; Μα ήδη πριν από είκοσι χρόνια, το 1906, ο συγγραφέας είχε κατηγορηθεί για την ανεπίτρεπτη τόλμη της δεύτερης πράξης του έργου του *Το Ανεχτίμητο*. Η σεμνοτυφία και η υποκρισία υπεραμύνθηκαν τότε την σκηνική ηθική για να μπορέσουν να χτυπήσουν το κίνημα του δημοτικισμού και ο Χορν, αξιωματικός του Ναυτικού ων, βρέθηκε στο Ναυτοδικείο. (Υπερασπιστές του ο Παλαμάς και ο Λάσκαρης). Γιατί να δειλιάσει λοιπόν αργότερα, όταν στις αναφορές είχε εγκατασταθεί για τα καλά ο Strindberg; Γράφει ένα δυνατό και καλοδομημένο δράμα για το δικαίωμα του ώριμου ανθρώπου στο πάθος και στην εκδίκηση, δικαίωμα όμως που τον οδηγεί στην καταστροφή.

Η σκηνοθεσία του Βασίλη Νικολαΐδη, με τα προσφυή σκηνικά της Αφροδίτης Κουτσουδάκη, αφαίρεσε από το έργο ό,τι είχε προστεθεί από το κλίμα του μεσοπολεμικού βεντετισμού και ανέδειξε τις αμφισημίες και τις συγκρούσεις.

Η Τζένη Ρουσσέα δεν είναι από τις ηθοποιούς που εξαργυρώνουν τυφλά το πλούσιο παρελθόν τους για να προβληθούν στο παρόν. Εξού και η σημαντική απουσία της από τη σκηνή και την οθόνη στα τελευταία χρόνια. Αντιθέτως, είναι καλλιτέχνης σπάνιας ποιότητας, ευαισθησίας και τεχνικής. Ερμήνευσε τη Φλαντρώ με τον οίστρο της εφηβείας και το βάρος της ωριμότητας. Αυτοσαρκαστική και τρυφερή, με χιούμορ και έλεγχο των μέσων, η Καλλιρρόη Μυριαγκού (Γαρουφαλιά) έδειξε στο κοινό ότι πρέπει να την υπολογίζει σοβαρά στη σκηνή. Στέρεες ερμηνείες και μετρημένες έδωσαν οι Άννα Κουτσαφτίκη (Μυρτώ), η Μαρία Καλλιμάνη (Χρύσω) και ο Λεωνίδας Κακούρης (Νότης Σερδάρης). Η διανομή συμπληρώθηκε εύστοχα από τον Κυριάκο Βελισσάρη (Λευτέρης Ζατούνης).

Μετρό τχ. 92, Ιούλιος 2003